

Φράουλες: ο κόκκινος χρυσός (B')

/ [Πεμπτουσία](#)

Image not found or type unknown

Τα προβλήματα στην αγροτική εργασία - σε ότι αφορά τις φράουλες - δεν είναι μόνο ελληνικά: Οι παράνομοι Μεξικάνοι αγρεργάτες στην Καλιφόρνια των ΗΠΑ αποκαλούν την καλλιέργεια της φράουλας με το παρατσούκλι *la fruta del Diablo* (το φρούτο του διαβόλου), κυρίως από το γεγονός ότι οι εργάτες πρέπει όλη τη μέρα να εργάζονται «σκυμμένοι» και διπλωμένοι, σε όλες τις καιρικές συνθήκες και με ισχυρούς πόνους στην πλάτη. Σε βροχερές μέρες με λάσπη, υγρασία και γρίπη, η εργασία γίνεται μαρτυρική (από εμπειρίες και καταθέσεις Μεξικανών αγρεργατών στον «Economist»).

Οι συνθήκες δεν είναι πολύ διαφορετικές στις άλλες καλλιέργειες, όπως οι αμπελώνες της Καλιφόρνιας, όπου οι αγρεργάτες καλούνται να συλλέγουν σταφύλια έρποντες στο χώμα, να απλώνουν τη σταφίδα σουλτανίνα στο έδαφος για αποξήρανση (η σουλτανίνα της Καλιφόρνιας αποξηραίνεται στο χωράφι κατά μήκος των διαδρόμων ανάμεσα στις γραμμές από κλήματα!).

Οι κίνδυνοι να συνθλιβούν από αγροτικά μηχανήματα παραμονεύουν και αναφέρονται αναρίθμητα περιστατικά, ιδιαίτερα στους αμπελώνες κατά την περίοδο της συγκομιδής, όταν μαζί με τους έρποντες εργάτες μέσα στις αμπελοφυτείες που δεν γίνονται πάντοτε αντιληπτοί και ορατοί, κυκλοφορούν και

τα τρακτέρ με τους κάδους συγκομιδής. Αυχενικά προβλήματα και πόνοι στη σπονδυλική στήλη είναι τα πιο συχνά περιστατικά των αγρεργατών, ανάλογα με την καλλιέργεια και την εργασία που καλούνται να κάνουν. Πρέπει να σημειωθεί ότι τα περισσότερα ψεκασμένα σημεία των φυτών είναι το φύλλωμά τους.

Οι αγρεργάτες βρίσκονται περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο σε επαφή με φυτοπροστατευτικά χημικά και είναι εκτεθειμένοι σε κινδύνους.

Τα μεροκάματα των Μεξικανών στα φραουλοχώραφα της Καλιφόρνιας κυμαίνονται μεταξύ 40 και 45 ευρώ την ημέρα (απεριόριστες ώρες). Το μεροκάματο στο Μεξικό είναι γύρω στα 7 ευρώ για τους αγρεργάτες, διαφορά που δημιουργεί εύλογα κίνητρο να περνούν τα σύνορα καθημερινά, αλλά το κόστος ζωής στις ΗΠΑ είναι επίσης πολλαπλάσιο του Μεξικού.

Το καλοκαίρι του 2008, νεαρή Μεξικάνη 17 ετών σε εγκυμοσύνη κατέρρευσε σε αμπελοχώραφο από την κούραση, εργαζόμενη σε συνθήκες 40°C!

Τα θύματα θερμοπληξίας «στους αγρούς του κόσμου» αποτελούν συχνό φαινόμενο στην Καλιφόρνια και σε άλλες περιοχές του πλανήτη, με περιστατικά τα οποία σπάνια γίνονται γνωστά. Η διαμονή των αγρεργατών παρέχεται σε τροχόσπιτα με ενοίκιο χωρίς θέρμανση ή κλιματισμό, με περιορισμένες ευκολίες και απαγορευτική την οποιαδήποτε σκέψη ελεύθερης κυκλοφορίας σε δημόσιους χώρους από το φόβο της απέλασης...

Ο αγρεργάτης, διεθνώς, δεν είναι το ίδιο με τον «εργάτη»

Το καλοκαίρι του 2010 η Ένωση των αγρεργατών στις ΗΠΑ (United Farmworkers, γνωστή ως UFW) έβγαλε ανακοίνωση καλώντας Αμερικανούς ανέργους να δουλέψουν στους αγρούς για τη συγκομιδή φρούτων, με το σλόγκαν «Take our jobs».

Η ανταπόκριση ήταν μεγάλη, με 3 εκατομμύρια επισκέπτες στην ιστοσελίδα της Ένωσης, αλλά μόνο για «ερωτήματα» και «απαιτήσεις», ζητώντας ασφάλιση, υψηλά μεροκάματα, κάλυψη εξόδων μετακίνησης, διαμονή με ευκολίες κ.λπ., σχεδόν οτιδήποτε παρέχεται σε όλους τους υπόλοιπους εργάτες πλην των αγρεργατών. Είναι χαρακτηριστική η κατάληξη τον επόμενο Σεπτέμβρη, όπου μόνο 7 Αμερικανοί πολίτες δέχτηκαν να εργαστούν στα χωράφια. Τελικά, όλοι συμπέραναν για μια ακόμη φορά το «αυτονόητο», ότι η δουλειά στους αγρούς «δεν είναι κανονική δουλειά».

Μετά τα τελευταία γεγονότα της Μανωλάδας και όσα παρόμοια και χειρότερα πιθανώς να γίνονται σε άλλες χώρες, επιβάλλεται να γίνει πιο κανονική και πιο ανθρώπινη.

Σε ό,τι δε αφορά τη χώρα μας, μετά τις ασκήσεις επικοινωνίας, επιβάλλεται, χωρίς καθυστέρηση, να διορθωθεί το συντομότερο δυνατόν μια «τριτοκοσμική» κατάσταση, η οποία αφενός δεν τιμά τον πολιτισμό μας, από την άλλη δυσφημεί τους καλούς εργοδότες κτηματίες και ομάδες παραγωγών που αποτελούν την πλειοψηφία, αλλά και ένα ιδιαίτερα δημοφιλές και ποιοτικό προϊόν, με μεγάλη εξαγωγική δυναμική και ανταγωνιστική θέση στις αγορές.

Μετρα και δράσεις προς εφαρμογή και σκέψη

- ▶▶ Τακτοποίηση του θέματος παραμονής (π.χ., ειδική κάρτα παραμονής «ορισμένου χρόνου» μόνο για όσους κομίζουν χαρτιά, και με όρους).
- ▶ Παροχή ασφαλιστικής κάλυψης για την περίοδο εργασίας (π.χ., εφαρμογή του εργόσημου).
- ▶ Επίλυση του προβλήματος των καταλυμάτων και τακτικός έλεγχος των συνθηκών διαμονής και υγιεινής, ακόμη και σε σημεία όπου οι αγρεργάτες φιλοξενούνται από τους εργοδότες τους στα χωριά και στις αγροικίες.
- ▶ Χωροθέτηση στην ευρύτερη περιοχή κατάλληλων γηπέδων με βασικές εγκαταστάσεις και ευκολίες (π.χ., κοντέινερ, σκίαστρα, ύδρευση, ηλεκτροδότηση κ.λπ.) και σε σημεία με τη λιγότερη δυνατή υγρασία, μακριά από εστίες μόλυνσης (στεκούμενα νερά).
- ▶ Τελικός καθορισμός του «υπεύθυνου» φορέα ελέγχου των συνθηκών εργασίας (για την κανονική καταβολή αμοιβών, πρόληψη και αποφυγή κρουσμάτων εκμετάλλευσης, βίας και ρατσιστικής συμπεριφοράς).
- ▶ Οδηγίες και συχνή ενημέρωση των εργαζομένων για τον τρόπο προστασίας τους από έκθεση σε επιμολύνσεις και προσβολές (βασικές ιατρικές συμβουλές, καθαριότητας, παροχή στολών, γαντιών και λοιπού εξοπλισμού, αλλά και συμβουλών προστασίας από τοξικές ουσίες, μολυσμένα νερά και μικρόβια).
- ▶ Διαχείριση του χρόνου εργασίας, με ορισμό και σεβασμό διαστημάτων ξεκούρασης, διαλλειμάτων, προσευχής κ.λπ.

► Θέσπιση χρηματικής επιβράβευσης, δώρων ή ρεπό στους παραγωγικότερους αγρεργάτες και σε όσους επιδεικνύουν καλή συμπεριφορά, με ανάλογες επιβραβεύσεις για ομάδες παραγωγών, εργοδότες και κτηματίες.

► Θέσπιση εκδηλώσεων για τη φράουλα, όπως τοπικά «Φεστιβάλ φράουλας», και εκθέσεις προώθησης των προϊόντων φράουλας και των διατροφικών πλεονεκτημάτων του προϊόντος (ένα από τα ισχυρά επιχειρήματα για τους παραγωγούς φράουλας είναι το γεγονός ότι «δεν υπάρχουν στην παγκόσμια αγορά γενετικά τροποποιημένες φράουλες», βασικό πλεονέκτημα έναντι άλλων αγροτικών προϊόντων).

► Υποκίνηση και διευκόλυνση των κοινωνικών ομάδων αλληλεγγύης και των ΜΚΟ από τις τοπικές Αρχές και τις Αγροτικές Ομάδες και Συνδέσμους για δωρεάν διανομές τροφίμων, ρουχισμού, φαρμάκων κ.λπ. Μια οργανωμένη και ειλικρινής «ανθρωπιστική» καμπάνια που θα ταιριάζει στον ελληνικό πολιτισμό και στην παράδοση είναι ο μόνος δρόμος για την αποκατάσταση της εικόνας της ελληνικής φράουλας μεταξύ των Ελλήνων καταναλωτών και των ξένων πελατών της.

Η «ανθρωπιστική» πλευρά της αγρεργασίας προφανώς και δεν αφορά μόνο τη φράουλα, αλλά εξίσου αφορά το ροδάκινο, το πορτοκάλι, το βαμβάκι, τη ντομάτα, τα χοιροτροφεία, τα βουστάσια, τα αμπέλια, τα ορνιθοτροφεία της χώρας, μαζί με τα ιχθυοτροφεία και δεκάδες ακόμα αγροτικές δραστηριότητες που απασχολούν χιλιάδες αλλοδαπούς και Έλληνες αγρεργάτες.

Πιθανώς να είναι και μια ευκαιρία η χώρα μας να αποτελέσει παράδειγμα προς μίμηση και όχι προς αποφυγή, μεταμορφώνοντας την εργασία στο γεωργικό τομέα από «μη κανονική» σε «κανονική»...

Παρατήρηση: Το παρόν άρθρο δημοσιεύεται με τη συνεργασία της οικονομικής και αγροτικής εφημερίδας "ΠΑΡΑΓΩΓΗ" (κυκλοφορεί στα περίπτερα κάθε [Σάββατο](#)), <http://www.paragogi.net>